

Regelrådet är ett av regeringen utsett oberoende organ vars huvuduppgifter är att:

1. Ta ställning till om nya eller ändrade regler är utformade så att de uppnår regelgivarens syfte på ett enkelt sätt och till en, relativt sett, låg administrativ kostnad för företag.
2. Bedöma konsekvensutredningarnas kvalitet.

Regelrådet tar inte ställning till förslagets politiska syfte.

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Kulturdepartementets förslag till ändringar i radio- och tv-lagen

Regelrådets ställningstagande

1. Regelrådet finner att de administrativa kostnaderna är ofullständigt beskrivna och avstyrker därför förslaget.
2. Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Den nuvarande radio- och tv-lagen (2012:695) genomförde bland annat Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/13/EU av den 10 mars 2010 om samordning av vissa bestämmelser som fastställs i medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillhandahållande av audiovisuella medietjänster (AV-direktivet). Sverige har den 22 november 2013 tagit emot en underrättelse i vilken kommissionen gör gällande att det finns brister i genomförandet av direktivet. Kommissionen anger att den svenska lagstiftningen inte erbjuder tillräckligt skydd för ansvaret och det redaktionella oberoendet hos leverantörer av audiovisuella medietjänster såsom det uttrycks i artiklarna 10.1 a och 11.3 tredje meningen av AV-direktivet. Regeringen har i sitt svar på underrättelsen angett att tillräckligt skydd för ansvar och oberoende säkerställs genom 3 kap 4 § och 4 kap 3 § yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) samt 5 kap 1 och 5 §§ radio och tv-lagen men att det kan finnas anledning tydliggöra skyddet. På grund av detta föreslås det att bestämmelser ska föras in i radio och tv-lagen vilka uttryckligen anger att innehåll i tv-program vid sponsring och produktplacering inte får påverkas på ett sådant sätt att det inverkar på det redaktionella oberoende hos leverantören av medietjänster. Detsamma föreslås gälla för programläggning av tv-program. Vidare anger kommissionen i den formella underrättelsen att den svenska lagstiftningen inte tillräckligt garanterar friheten att i Sverige ta emot och vidaresända tv och beställ-tv från en leverantör i andra länder inom EES enligt artikel 3.1 av AV-direktivet. Regeringen anger att den har genomfört artikel 3 av direktivet genom att inte utnyttja möjligheterna direktivet erbjuder de nationella lagstiftarna att hindra vidaresändningar från andra medlemsländer (artikel 3.2 och 3.4 i direktivet). Regeringen har vidare angett att den relevanta friheten säkerställs genom censurförbudet 1 kap. 3 § YGL. Regeringen medger dock att YGL kräver att sändningarna ska utgå från en redaktion för att vara tillämplig och att det därför kan tänkas finnas beställ-tv-tjänster som inte omfattas av YGL. I remissen föreslås därför att friheten att i Sverige

tillhandahålla medietjänster inom AV-direktivets regelområde från leverantörer i andra EES-stater ska anges i radio- och tv-lagen.

I övrigt föreslås en skyldighet för leverantörer av beställ-tv att spela in och bevara program en viss tid samt på begäran lämna inspelningarna till tillsynsmyndigheten, Justitiekanslern eller Konsumentombudsmannen. Vidare föreslås att giltighetstiden för tillståndsvillkor ska kunna vara kortare än tillståndstiden för sändning av kommersiell radio. Därtill föreslås att det ska förtydligas att granskningsnämnden för radio och tv i efterhand ska granska sökbar text-tv. Slutligen föreslås redaktionella ändringar samt följändringar i radio- och tv-lagen, lagen med föreskrifter på tryckfrihetsförordningens och yttrandefrihetsgrundlagens områden (1991:1559) samt lagen om upphovsrätt till konstnärliga och litterära verk (1960:729).

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Administrativa kostnader

Vad gäller de förslag som har sin grund i underrättelsen om brister anger förslagsställaren att förändringarna endast tydliggör redan existerande regler, med undantag för rättigheten för leverantörer i andra EES-stater att tillhandahålla medietjänster i Sverige. Denna rättighet kan dock inte anses leda till ökade administrativa kostnader.

Vad gäller förslaget om att beställ-tv leverantörer ska omfattas av skyldigheten att spela in och bevara samt på begäran utlämna inspelningar kommer det enligt förslagsställaren att innebära en ökad börda för företagen. Företagen ska redan idag lämna exemplar av elektroniskt material som har gjorts tillgängligt för allmänheten och berör svenska förhållanden till Kungliga biblioteket. Förslaget utsträcker alltså skyldigheten att bevara och på begäran utlämna material till sändningar som inte berör svenska förhållanden. Det anges att förslaget berör de 43 beställ-tv företag som idag är registrerade i Sverige som leverantörer av beställ-tv. Förslagsställaren bedömer att de ekonomiska konsekvenserna för företagen kommer att bli begränsade dels mot bakgrund av att materialet som träffas av de föreslagna reglerna men inte omfattades av de tidigare reglerna om pliktexemplar bedöms vara av ringa omfattning, dels för att företagen redan spelar in det material som ska överlämnas till Kungliga biblioteket och tekniken därmed redan finns hos företagen.

Regelrådet saknar en kvantifiering av de administrativa kostnader som kan uppkomma till följd av kravet att spela in och bevara tv-program. Det hade vidare varit önskvärt med en uppskattning av hur många program som träffas av det utökade inspelningskravet och exempel på vilka administrativa kostnader ett utlämnade enligt begäran kan medföra. Mot bakgrund av detta finner Regelrådet att de administrativa kostnaderna är ofullständigt beskrivna och avstyrker därför förslaget.

Konsekvensutredningen

I konsekvensutredningen finns en beskrivning av vad förslagsställaren vill uppnå. Överensstämmelse med EU-rätten behandlas liksom tidpunkt för ikraftträdande och hur många företag som berörs av förslaget. Det anges också att inga beaktansvärda effekter i konkurrenshänseende kan uppkomma.

Regelrådet saknar en redogörelse för vilka administrativa och övriga kostnader som kan uppkomma till följd av den utökade skyldigheten att spela in program från beställ-tv. Det saknas vidare en redogörelse för vilka kostnader som kan uppkomma till följd av en begäran att utlämna tv-program till myndigheter samt en uppskattning av hur ofta en begäran kan aktualiseras. Förslagsställaren anger att inspelningskostnaderna inte kommer att bli högre för små företag än för större företag. Det saknas dock en redogörelse för hur många mindre företag som är verksamma på marknaden eller om någon särskild hänsyn behöver tas till dem avseende andra delar av förslaget.

Utifrån det angivna finner Regelrådet att konsekvensutredningen inte uppfyller de krav som följer av 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 3 december 2014.

I beslutet deltog Karin Lindell, ordförande, Lennart Palm, Leif Melin och Eleonor Kristoffersson. Ärendet föredrogs av kommittésekreteraren Nils Edvall.

Karin Lindell
Ordförande

Nils Edvall
Föredragande